

Å spare seg til fant

Psykologer må ikke bare stille krav om lønn og faglig utvikling, men også kreve at arbeidsstedet har tilstrekkelig med kontorressurser, slik at psykologen kan konsentrere seg om sine psykologoppgaver.

TEKST

Sivert Straume

PUBLISERT 5. desember 2009

OVERVELDET: Som nyutdannet psykolog følte jeg meg overveldet. Ikke først og fremst av den menneskelige lidelsen jeg møtte, men av de mange små, utenomterapeutiske oppgavene jeg ikke måtte forsømme. Foto: Flickr.com

DEBATT: ARBEIDSHVERDAGEN

I september og oktober skrev henholdsvis Anders Johan Thorbjørnsen og Kim Larsen om kontortekniske krav som spiser seg inn i psykologrollen. Her følger Sivert Straume opp.

Kim Larsen stiller et betimelig spørsmål om det er god ressursbruk å pålegge psykologer stadig flere kontoroppgaver. Jeg håper han lykkes i å reise den prinsipielle debatten han ønsker seg, og dette innlegget er et bidrag til det.

De mange små oppgavene

Da jeg som nyutdannet psykolog begynte å jobbe i poliklinikk, følte jeg meg overveldet. Ikke først og fremst av den menneskelige lidelsen jeg møtte, men av de mange små, utenomterapeutiske oppgavene jeg ikke måtte forsømme. Som at behandleren egenhendig skulle sende ut pasientinnkalling, en prosess som krevde at man fylte ut PC-ens brevmal manuelt, la et brevpapir i skriveren, skrev ut brevet, signerte, kopierte, stemplet, brettet arkene inn i konvolutter – én med logo til henvisende lege og én nøytral konvolutt til pasienten – og deretter la det hele i posthyllen. De gangene jeg med høvelig ydmykhet antydte at dette var dårlig ressursbruk, var svaret at det bare tok ett minutt. Det tok snarere femten minutter, svarte jeg, uten at noen lot seg ryste da heller.

Ikke mindre enn femti små og store punkter dukket opp når jeg systematiserte disse gjøremålene i en liste, punkter som skulle oppfylles for hver eneste pasient i begynnelsen av behandlingen – og da var ikke anamneseopptaket medregnet. Femti mer eller mindre trivielle, byråkratiske og kontortekniske oppgaver skulle gjøres av en psykolog som vel helst skulle være fullt og helt til stede for klienten. Likevel, det hadde lite for seg å kritisere gjøremålene, for hver for seg virket de jo nødvendige, nyttige eller i hvert fall *potensielt* nyttige. Og de tok angivelig bare ett minutt.

Et enkelt regnestykke

På denne måten fikk virksomheten utført mange oppgaver tilsynelatende uten at det kostet en krone. Men i virkeligheten sparte den seg til fant ved å misbruke verdifull behandlingskapasitet. Bruken av kartleggingsinstrumenter demonstrerer dette. Alle pasienter måtte fylle ut tre spørreskjemaer ved behandlingsstart. Behandleren administrerte spørreskjemaene, som alle forelå på papir. Deretter skulle de skåres og diagrammer tegnes. Organisasjonen sparte sekretærressurser og IKT-midler ved å la behandlerne gjøre dette med papir og blyant. Etterarbeidet alene tok til sammen tre kvarter for de tre spørreskjemaene. Siden organisasjonen hadde en nokså stor pasientgjennomstrømning, ble regnestykket omtrent som følger: 2800 pasienter årlig multiplisert med 0,75 timer gir 2100 timer – det er godt over ett årsverk. Eller rundt 600 000 kroner hvis man regner en moderat timekostnad på 300 kroner.

Ansett flere sekretærer!

Mye kan vinnes ved å la psykologer drive behandling og sekretærer drive kontor. Sekretærer har lavere lønn og er flinkere enn psykologer til kontorarbeid. En sekretær kan også lettere få effektive rutiner enn psykologer, som må gjøre alt «innimellom». Dessuten synliggjør sekretærer kostnaden ved kontorarbeid, slik at man tenker seg bedre om før man introduserer for eksempel diverse spørreskjemaer som en standard del av behandlingen. Derfor er det fornuftig å kreve tilstrekkelig sekretærbemanning for psykologer, med legekontorer som forbilde.

Kravet om mindre kontorarbeid må ikke bli en smålig hverdagskonflikt hvor man krangler om hvem som skal slikke frimerket og sette på kaffetrakteren. Men i møte med ledelsen rundt om bør psykologer stille et selvsagt krav, ikke bare om lønn og faglig

oppdatering, men også om at kontoret har en organisering, teknologi og bemanning som gjør at psykologer kan få sysle med psykologoppgaver. For da gjør psykologer mest nytte for seg.

sivertstraume@gmail.com

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 12, 2009, side

TEKST

Sivert Straume, psykolog